



### སློབ་ཚན་བཅུ་གསུམ་པ། – Lesson 13

**Exercise 1** - Tenzin is describing his house and city. Combine the first and second halves of each sentence and translate them into English.

- |    |                                  |    |  |
|----|----------------------------------|----|--|
| ༡  | ངའི་གྲོང་ཁྱེར་ལ་མི་འབོར་         | ༤  | ཁང་བ་གཉིས་གཅིག་ཕྱེད་རེད།                       |
| ༢  | མི་ཕུག་པོ་དེ་ཆེ་ལ་               | ༥  | གོམ་བ་བརྒྱབ་ནས་སྐར་མ་བཅོ་ལྔ་ལས་འགོར་གྱི་མ་རེད། |
| ༣  | ཡིན་ནའི་མི་ཁ་ཤས་ལ་               | ༦  | ཁང་བ་ཆེ་གསུམ་གཉིས་མ་གཏོགས་ཡོད་མ་རེད།           |
| ༤  | ང་ཚོའི་ནང་ལ་                     | ༧  | མི་བརྒྱད་ལས་སྟོད་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད།                |
| ༥  | བྱས་ཚང་ཁང་སྐྱ་ཡང་                | ༨  | གསུམ་སྟོང་ལས་ཡོད་མ་རེད།                        |
| ༦  | ང་ཚོའི་ཁང་བ་ལ་                   | ༩  | ཁང་མིག་ཚུང་ཚུང་གཅིག་མ་གཏོགས་ཡོད་མ་རེད།         |
| ༧  | ཨ་ནི་ཁྱོད་བསྐྱམས་ང་ཚོའི་ཁང་བ་ལ་  | ༡༠ | ཁྱི་འདྲོགས་བ་གཅིག་གཅིག་ཕྱེད་གསུམ་འདུག          |
| ༨  | རྒྱལ་སྤྱིའི་འབྲིས་ལ་             |    | ༡༠ ས་ཆ་གཞན་དག་ལ་སྟོད་འདྲོད་མེད།                |
| ༩  | ཨ་ནི་ངའི་རྩ་ནས་སློབ་གྲུའི་བར་དུ་ |    | ༥ སྐར་མ་བཞི་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་གཅིག་ཕྱེད་རེད།        |
| ༡༠ | བྱས་ཚང་ང་ནང་འདི་ལ་མ་གཏོགས་       |    | ༢ མཐུན་རྒྱུན་དཔེ་ཡག་པོ་ཡོད་རེད།                |



1. The population in my town is not more than/only three thousand.
2. Wealthy people have very good resources/provisions.
3. But some people do not have more than/only have one small room.
4. Our home just has two rooms.
5. Consequently, even the rent alone is 4,500 rupees.
6. Our house/building only has two stories.
7. Then in total not more than/only eight people live/stay in our house/building.
8. There is just one watchdog tied next to the gate.

**Exercise 2 - Grandmother reflects on her life: "If X had happened, I would have done Y."** མོ་མོ་  
ལགས་ looks back on her life and sees a few things she *would* have done differently *if*..  
Fill in the missing words from the list below.

གཤམ་སྤྱིང་ངའི་ནང་མི་..... ཕུག་པོ་ .....ཡོད་པ་ཡིན་ན་ང་ལ་སློབ་སྦྱང་ཡག་པོ་རག་པ་ཡོད།



༡༣། ལོ་ལྔ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་སྐད་སྒྲུབ་སློབ་གྲུའི་ནང་སྦྱང་།  
LRZTP 9 Module 2 – Lesson 13, Exercises Key

ཡིན་ནའི་ང་ཚོ་..... སྦྱོ་པོ་ .....ཡོད་ཅང་ང་ནང་ལ་ལས་ཀ་མང་པོ་བྱེད་དགོས་བྱུང་།  
གལ་སྲིད་ང་ལ་..... སློབ་སྦྱང་.....ཡོད་པ་ཡིན་ན་ང་ཨམ་ཆེ་བྱས་པ་ཡོད།  
ཡིན་ནའི་..... གོ་སྐབས་ .....མེད་ཅང་བྱེད་ཐུབ་མ་བྱུང་།  
དེ་ནས་གལ་སྲིད་.....ཆང་ས་མ་བརྒྱབ་.....པ་ཡིན་ན་ཨ་ནི་བྱས་པ་ཡོད།  
ཡིན་ནའི་ཆང་ས་བརྒྱབ་ཅང་..... ཆོས་བྱེད་ .....ཐུབ་མ་བྱུང་།  
ཨ་ནི་གལ་སྲིད་ང་ལ་..... ཐུག་གུ་.....མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ན་རྒྱ་གར་ལ་.....གནས་མཇལ་.....ལ་ཕྱིན་པ་ཡོད།  
ཡིན་ནའི་..... ཐུག་གུ་.....བཞི་སྐྱེས་ཅང་འགོ་ཐུབ་མ་བྱུང་།  
ཡིན་ནའི་.....ངའི་ཐུ་གུ་ཚོ་.....མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ན་.....ངའི་མི་ཚོ་.....དོན་མེད་རྒྱ་ཆགས་པ་ཡོད།

ངའི་མི་ཚོ་      གནས་མཇལ      ངའི་ཐུ་གུ་ཚོ་      སློབ་སྦྱང་      ཆོས་བྱེད་      ཐུ་གུ་  
ཐུག་པོ་      ཐུག་གུ་      གོ་སྐབས་      སྦྱོ་པོ་      ཆང་ས་མ་བརྒྱབ་

**Exercise 3 - Well-meant advice from Nyima's mother**

Nyima gets some well meant advice from her mother: If X is not the case, Y won't happen! Add negation particles to the second part of each sentence as required. Use each piece of advice to construct two sentences in Tibetan (with English translation). Copy the style of the following examples .

- ༡      དཀའ་ལས་མ་རྒྱག་      དམིགས་ཡུལ་གྲུབ་  
         བྱེད་རང་དཀའ་ལས་མ་བརྒྱབ་ན་དམིགས་ཡུལ་གྲུབ་ཀྱི་མ་རེད།  
         If you don't make an effort, you won't achieve (your) aim!
- བྱེད་རང་དཀའ་ལས་བརྒྱབ་ན་མ་གཏོགས་དམིགས་ཡུལ་གྲུབ་ཀྱི་མ་རེད།  
         Unless you make an effort, you won't achieve (your) goal!
- ༢      རང་སྦྱང་དང་ག་སྒྲིག་མ་བྱེད་པ་      ཡིག་ཚད་ལོན་པ་
- ༣      སྐད་ཆ་བྲང་པོ་མ་བཤད་པ་      རོགས་པ་ཚོ་སློ་པམ་པ་
- ༤      ཅ་ལག་བདག་པོ་མ་རྒྱག་པ་      ཅ་ལག་བརྒྱག་པ་
- ༥      སློབ་འཁེལ་པོ་མ་བྱེད་པ་      མིས་ཡིད་ཆེས་བྱེད་པ་
- ༦      རང་སྦྱང་མ་བྱེད་པ་      གན་ལགས་བཀའ་བཏོན་གནང་བ་
- ༧      འཛིན་གྲུ་ལ་དོ་སྣང་མ་སྤྲད་པ་      བརྗོད་བྱ་མགོ་ཚས་པ་



༡༣། ལོ་ལྔ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་སྐད་སྒྱུར་སློབ་གྲྭའི་ནང་སྦྱང་།།  
LRZTP 9 Module 2 – Lesson 13, Exercises Key

- ༡ བྱིད་རང་རང་སྦྱང་དང་ག་སྒྲིག་བྱས་ན་མ་གཏོགས་ཡིག་ཚད་ལོན་གྱི་མ་རེད།  
Unless you study and prepare, you won't pass the exam!
- ༢ བྱིད་རང་སྐད་ཆ་དྲང་བོ་མ་བཤད་ན་རྒྱལ་པ་ཚོ་སློལ་མ་གྱི་རེད།  
If you don't speak truthfully, your friends will be disappointed!
- ༣ བྱིད་རང་ཅ་ལག་བདག་པོ་བརྒྱབ་ན་ཅ་ལག་བརྒྱལ་གི་རེད།  
If you don't take care of your things, your things will get ruined!
- ༤ བྱིད་རང་སློབ་འཁེལ་བོ་བྱས་ན་མ་གཏོགས་མིས་ཡིད་ཆེས་བྱེད་གི་མ་རེད།  
Unless you are trustworthy/reliable, people won't believe/believe in you!
- ༥ བྱིད་རང་ནང་སྦྱང་མ་བྱས་ན་ཤན་ལགས་བཀའ་བཀྱོན་གནང་གི་རེད།  
If you don't do your homework, your teacher will scold you!
- ༦ བྱིད་རང་འཛིན་གྲྭ་ལ་དོ་སྣང་སྤང་ན་མ་གཏོགས་བརྗོད་བྱ་མགོ་ཚུགས་ཀྱི་མ་རེད།  
Unless you pay attention in class, you won't understand the subject!